

315

U K Ł A D

**pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Wolnym
Miastem Gdańskiem o ubezpieczeniu spo-
łecznym.**

Dażąc do umownego uregulowania w peł-
nym zakresie stosunków wzajemnych w dzie-
dzinie ubezpieczenia społecznego pomiędzy

ABKOMMEN

**zwischen der Republik Polen und der Freien
Stadt Danzig über Sozialversicherung.**

In dem Bestreben, die gegenseitigen Bezie-
hungen auf dem Gebiete der Sozialversicherung
zwischen der Republik Polen und der Freien

Rzeczpospolitą Polską a Wolnym Miastem Gdańskiem, Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Senat Wolnego Miasta Gdańska zawarły przez swych pełnomocników na razie następujący

Stadt Danzig vertraglich im vollen Umfange zu regeln, haben die Regierung der Republik Polen und der Senat der Freien Stadt Danzig durch ihre Bevollmächtigten zunächst folgendes provisorisches

UKŁAD

pro wizoryczny:

Artykuł 1.

Układ niniejszy stosuje się do następujących działów polskiego i gdańskiego ubezpieczenia społecznego:

1. ubezpieczenia od wypadków,
2. ubezpieczenia na wypadek inwalidztwa,
3. ubezpieczenia pracowników umysłowych (ubezpieczenia pracowników umysłowych na starość, na wypadek inwalidztwa i na rzecz pozostałych członków rodziny).

Artykuł 2.

1) Przy wykonywaniu działów ubezpieczenia społecznego, wymienionych w artykule 1, stosują się w zasadzie postanowienia prawne tej Strony, na której obszarze wykonywane jest zatrudnienie miarodajne dla ubezpieczenia. Od powyższej zasady przyjęte zostały następujące wyjątki:

- 2) a) O ile pracownicy zostali wysłani przez przedsiębiorstwo (pracodawcę), które ma siedzibę (miejsce zamieszkania) na obszarze jednej Strony, do wykonywania przejściowego zatrudnienia na obszarze Strony drugiej, to na przeciąg sześciu miesięcy stosują się do nich przepisy prawne tej Strony, na której obszarze znajduje się siedziba wysyłającego przedsiębiorstwa (miejsce zamieszkania pracodawcy). Przepisy prawne tej Strony stosują się również do zatrudnienia, które z natury swej wymaga powtarzającego się, nie przekraczającego jednak w każdym poszczególnym wypadku sześciu miesięcy, pobytu na obszarze Strony drugiej.

Za przedsiębiorstwo w rozumieniu tego postanowienia uważa się również oddział filialny lub inny stały zakład pracy, utworzony na obszarze jednej Strony przez przedsiębiorstwo, mające siedzibę na obszarze Strony drugiej.

b) W przedsiębiorstwach rolnych i leśnych, mających siedzibę na obszarze jednej z dwóch Stron, a przekraczających granicę Strony drugiej, przepisy prawne tej Strony, na której obszarze znajduje się siedziba przedsiębiorstwa, sto-

ABKOMMEN

abgeschlossen:

Artikel 1.

Das Abkommen bezieht sich auf folgende Zweige der polnischen und danziger Sozialversicherung:

1. die Unfallversicherung,
2. die Invalidenversicherung,
3. die Angestelltenversicherung (Altersinvaliden — und Hinterbliebenenversicherung der Angestellten).

Artikel 2.

1) Bei der Durchführung der im Artikel 1 bezeichneten Zweige der Sozialversicherung finden grundsätzlich die Rechtsvorschriften des Teiles Anwendung, in dessen Gebiete die für die Versicherung massgebende Beschäftigung ausgeübt wird. Von dieser Regel gelten folgende Ausnahmen:

- 2) a) Werden Arbeitnehmer von einem Betriebe (Arbeitgeber), der in dem einen Teile seinen Sitz (Wohnsitz) hat, zu einer vorübergehenden Beschäftigung in das Gebiet der anderen Teiles entsandt, so finden für die Dauer von sechs Monaten die Rechtsvorschriften des Teiles Anwendung, in dem der Sitz des entsendenden Betriebes (Wohnsitz des Arbeitgeber) gelegen ist. Die Rechtsvorschriften dieses Teiles gelten auch für eine Beschäftigung, die ihrer Natur nach einen wiederholten, in jedem einzelnen Fall sechs Monate nicht übersteigenden Aufenthalt im Gebiet des anderen Teiles erfordert.

Als Betrieb im Sinne dieser Bestimmung gilt auch eine Zweigniederlassung oder sonstige ständige Einrichtung, die ein Betrieb der seinen Sitz in dem einen Teile hat, in dem anderen Teile begründet.

b) Bei übergreifenden land — und forstwirtschaftlichen Betrieben, die ihren Sitz im Gebiet eines der beiden Teile haben, finden auf die Versicherung der Personen, die in dem im Gebiet des anderen Teiles gelegenen Be-

sują się również do ubezpieczenia osób, które są zatrudnione w części przedsiębiorstwa, położonej na obszarze Strony drugiej.

c) Przy ubezpieczeniu pracowników polskich władz i urzędów w Wolnym Mieście Gdańsku stosują się polskie przepisy prawne, jeżeli pracownicy ci posiadają obywatelstwo polskie. Tymi władzami i urzędami są:

- 1) Komisariat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku wraz ze wszystkimi wchodzącymi w jego skład władzami i urzędami, np. Zarząd Nieruchomości Skarbu Polskiego, Urząd Marynarki Handlowej (artykuł 8 konwencji z dnia 9.XI.1920 i artykuł 173 umowy z dnia 24.X.1921), — Polska Kasa Rządowa (artykuł 191 umowy z dnia 24.X.1921), — Pełnomocnik Polski przy Gdańskim Urzędzie Handlu Zagranicznego (artykuł 218 umowy z dnia 24.X.1921)—Przedstawicielstwo Polskiej Agencji Telegraficznej.
- 2) Zarząd Poczty i Telegrafów Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku (artykuł 29 konwencji z dnia 9.XI.1920 i artykuł 149 wraz z następnymi umowy z dnia 24.X.1921).
- 3) Polski Naczelnny Inspektor Ceł i jego biura (artykuł 14 konwencji z dnia 9.XI.1920 i artykuł 200—203 umowy z dnia 24.X.1921).
- 4) Polska Delegacja Rady Portu (artykuł 19 i następne konwencji z dnia 9.XI.1920).
- 5) Delegat Polskiego Ministerstwa Komunikacji do Stoczni Gdańskiej (artykuł 12 układu z dnia 22.X.1923 o Stoczni Gdańskiej).

Przepis ustępu 2 c) nie stosuje się do pracowników władz i urzędów wymienionych w tym ustępie, którzy przed wejściem w życie niniejszego Układu ubezpieczeni byli w gdańskim ubezpieczeniu inwalidzkim lub ubezpieczeniu pracowników umysłowych, jeżeli pracownicy ci zgłoszą wniosek o to we właściwej instytucji ubezpieczeniowej w przeciągu roku od wejścia w życie niniejszego Układu.

Artykuł 3.

Obie Strony stawiają na równi w zakresie świadczeń działów ubezpieczenia społecznego wymienionych w art. 1 przynależnych drugiej Strony oraz pozostałych po nich członków rodziny z własnymi przynależnymi oraz pozostałymi po nich członkami rodziny.

triebsteil tätig sind, die Rechtsvorschriften des Teiles Anwendung, in dessen Gebiet der Sitz des Betriebes gelegen ist.

c) Auf die Versicherung der Bediensteten der polnischen Behörden und Aemter in der Freien Stadt Danzig finden die polnischen Rechtsvorschriften Anwendung, wenn diese Bediensteten die polnische Staatsangehörigkeit besitzen. Solche Behörden und Aemter sind:

- 1) Die diplomatische Vertretung der Republik Polen in Danzig mit allen ihr angegliederten Behörden und Aemtern z. B. die Grundstückverwaltung des Polnischen Fiskus, das Handelsmarineamt (Art. 8 des Vertrages vom 9.11.1920 und Art. 173 des Abkommens vom 24.10.1921), — die polnische Regierungskasse (Art. 191 des Abkommens vom 24.10.1921), — der polnische Beauftragte bei der Danziger Aussenhandelsstelle (Art. 218 des Abkommens vom 24.10.1921) — die Vertretung der polnischen Telegraphenagentur.
- 2) Die Post — und Telegraphenverwaltung der Republik Polen in Danzig (Art. 29 des Vertrages vom 9.11.1920 und Art. 139 ff. des Abkommens vom 24.10.1921).
- 3) Der Polnische Oberste Zollinspektor und seine Büros (Art. 14 des Vertrages vom 9.11.1920 und Art. 200—203 des Abkommens vom 24.10.1921).
- 4) Die polnische Delegation beim Hafenausschuss (Art. 19 ff. des Vertrages vom 9.11.1920).
- 5) Der Delegierte des polnischen Verkehrsministeriums bei der Danziger Werft (Art. 12 des Abkommens vom 22.10.1923 über die Danziger Werft).

Die Vorschrift des Absatzes 2c) findet auf die Bediensteten der in diesem Absatz bezeichneten Stellen, die vor dem Inkrafttreten dieses Abkommens in der Danziger Invaliden — oder Angestelltenversicherung versichert waren, keine Anwendung wenn diese Bedienstete dies binnen einem Jahre nach dem Inkrafttreten dieses Abkommens bei dem zuständigen Versicherungsträger beantragen.

Artikel 3.

Die beiden Teile stellen für die Leistungen aus den im Artikel 1 bezeichneten Zweigen der Sozialversicherung den eigenen Staatsangehörigen und ihren Hinterbliebenen die Angehörigen des anderen Teiles und ihre Hinterbliebenen gleich.

Artykuł 4.

Uprawnionym należą się podczas pobytu na obszarze drugiej Strony te same świadczenia (wraz z kwotą zasadniczą i dodatkiem państwowym) oraz wszystkie dodatki, do których mieliby prawo podczas pobytu na obszarze danej Strony.

Artykuł 5.

Przy stosowaniu przepisów ustawowych jednej Strony o odprawie roszczeń z tytułu działań ubezpieczenia społecznego wymienionych w art. 1 nie uważa się za pobyt za granicą pobytu na obszarze drugiej Strony uprawnionych, którzy są przynależnymi jednej z obu Stron. Udzielanie przez instytucję ubezpieczeniową zezwolenia na pobyt za granicą nie będzie wymagane, jeżeli chodzi o pobyt na obszarze drugiej Strony.

Artykuł 6.

1) Przy wykonywaniu wymienionych w artykule 1 działów ubezpieczenia społecznego instytucje, władze oraz sądy ubezpieczenia społecznego, a za ich pośrednictwem również i inne władze administracyjne jednej Strony, będą udzielały pomocy prawnej i administracyjnej instytucjom, władzom i sądom ubezpieczenia społecznego i innym władzom administracyjnym drugiej Strony w tym samym zakresie, jak gdyby chodziło o wykonywanie własnego ubezpieczenia społecznego.

2) Instytucje ubezpieczeniowe jednej Strony będą na wniosek sprawdzały, czy osoby pobierające świadczenia z instytucji ubezpieczeniowej drugiej Strony posiadają nadal warunki, od których zależy prawo do tych świadczeń, oraz będą dokonywały badań lekarskich w taki sam sposób, jak gdyby chodziło o wykonywanie własnego ubezpieczenia społecznego. Powstałe stąd wydatki w gotowości obciążają tę instytucję, która wystąpiła z wnioskiem.

3) Instytucje ubezpieczeniowe jednej Strony mogą ustalić we wzajemnym porozumieniu z instytucjami ubezpieczeniowymi drugiej Strony, że dla wypełniania przewidzianego w przepisach prawnych jednej Strony obowiązku meldowania się będzie wystarczało zameldowanie się w instytucji ubezpieczeniowej drugiej Strony. Porozumienie takie wymaga zatwierdzenia przez zwierzchnie władze administracyjne obydwóch Stron.

4) Instytucje, władze oraz sądy ubezpieczenia społecznego, jako też inne władze administracyjne, ustalają w takim samym zakresie, jak przy wykonywaniu własnego ubezpieczenia społecznego, a w wypadkach nagłych także z urzędu, wszystkie okoliczności, które są potrzebne do wyjaśnienia faktycznego stanu rzeczy.

Artikel 4.

Den Berechtigten stehen beim Aufenthalt im Gebiete des anderen Teiles dieselben Leistungen (nebst Grundbetrag und Staatszuschuss) wie auch alle Zulagen zu, die ihnen beim Aufenthalt im Inland zustehen würden.

Artikel 5.

Bei Anwendung der gesetzlichen Vorschriften des einen Teiles über die Abfindung von Ansprüchen aus den im Art. 1 bezeichneten Zweigen der Sozialversicherung gilt der Aufenthalt in dem anderen Teile für Berechtigte, die einem der beiden Teile angehören, nicht als Aufenthalt im Ausland. Die Zustimmung des Versicherungsträgers für den Aufenthalt im Ausland wird nicht gefordert, wenn es sich um den Aufenthalt im Gebiete des anderen Teiles handelt.

Artikel 6.

1) Bei der Durchführung der im Artikel 1 bezeichneten Zweige der Sozialversicherung werden die Träger, Behörden und Gerichte der Sozialversicherung und durch deren Vermittlung auch die übrigen Verwaltungsbehörden des einen Teiles den Trägern, Behörden und Gerichten der Sozialversicherung und den übrigen Verwaltungsbehörden des anderen Teiles Rechts- und Verwaltungshilfe in demselben Umfange leisten, wie wenn es sich um die Durchführung der eigenen Sozialversicherung handelt.

2) Die Versicherungsträger des einen Teiles werden auf Antrag in der gleichen Weise, wie wenn es sich um die Durchführung der eigenen Sozialversicherung handelt, die Fortdauer des Bezugsrechts von Personen prüfen, die von einem Versicherungsträger des anderen Teiles Leistungen beziehen, und ärztliche Untersuchungen besorgen. Bare Auslagen fallen dem ersuchenden Versicherungsträger zur Last.

3) Versicherungsträger des einen Teiles können mit Versicherungsträgern des anderen Teiles vereinbaren, dass einer in den Rechtsvorschriften des einen Teiles vorgesehenen Meldepflicht auch durch Meldung bei dem Versicherungsträger des anderen Teiles genügt werden kann. Die Vereinbarung bedarf der Genehmigung der beiderseitigen obersten Verwaltungsbehörden.

4) Die Träger, Behörden und Gerichte der Sozialversicherung sowie die übrigen Verwaltungsbehörden stellen in demselben Umfange wie zur Durchführung der eigenen Sozialversicherung, in eiligen Fällen auch von Amts wegen, dasjenige fest, was zur Aufklärung des Sachverhalts notwendig ist.

5) Dla ustalenia wysokości zwrotu wydatków w gotowiźnie za pomoc prawną i administracyjną stosują się przepisy tej Strony, do której należy władza udzielająca pomocy.

6) Przy wykonywaniu wymienionych w artykule 1 działów ubezpieczenia społecznego sądy będą udzielały sobie wzajemnie pomocy prawnej stosownie do przepisów obowiązujących dla spraw cywilnych i handlowych.

7) Pretensje do zwrotów z ust. 1 do 6 stają się płatne, jeżeli zainteresowane władze obydwóch Stron nie ugodzą się inaczej, z chwilą ukończenia postępowania urzędowego, w związku z którym powstały dane wydatki. Pretensje te winny być uregulowane w walucie, w której powstały, w przeciągu miesiąca po zawiadomieniu o ukończeniu postępowania. W razie zwłoki dolicza się od dnia, w którym upływa ten termin miesięczny, odsetki w wysokości czterech od sta.

Artykuł 7.

W razie, gdy składki zostały wpłacone do instytucji ubezpieczeniowej jednej Strony, chociaż winny były być wpłacone do instytucji ubezpieczeniowej Strony drugiej, należy je przekazać właściwej instytucji ubezpieczeniowej. Składki te traktować się będzie tak, jak gdyby zostały w chwili ich wpłacenia uiszczone do właściwej instytucji. O ile wchodzi przy tym w rachubę klasy składkowe, przekazane składki winny być rozdzielone między poszczególne klasy w sposób jak najkorzystniejszy dla ubezpieczonych.

Artykuł 8.

1) Nabywanie kwot złotych, które w wykonaniu niniejszego Układu mają być przekazywane z obszaru Wolnego Miasta Gdańska na obszar Rzeczypospolitej Polskiej, nie wymaga zgody gdańskiego Urzędu Kontroli nad obrotem płatniczym z zagranicą.

2) Wypłaty, które mają być uskuteczniane w wykonaniu niniejszego Układu z obszaru Rzeczypospolitej Polskiej na obszar Wolnego Miasta Gdańska, będą dokonywane stosownie do artykułu 8 porozumienia podpisanego w Zoppot w dniu 9 czerwca 1936 r.; to też nie wymagają specjalnej zgody.

Artykuł 9.

1) Podania, wnoszone przez przynależnych jednej Strony do instytucji, władz oraz sądów ubezpieczenia społecznego Strony drugiej, nie mogą być odrzucane z tego powodu, że są sporządzone w języku pierwszej Strony.

5) Für den Umfang des Ersatzes von baren Auslagen für Rechts- und Verwaltungshilfe gelten die Vorschriften des Teiles, dem die hilfeleistende Stelle angehört.

6) Bei der Durchführung der im Artikel 1 bezeichneten Zweige der Sozialversicherung leisten die Gerichte Rechtshilfe nach Massgabe der für Zivil — und Handelssachen geltenden Vorschriften.

7) Ersatzforderungen, die sich aus den Abs. 1 bis 6 ergeben, werden, sofern nicht zwischen den beiderseitigen beteiligten Stellen etwas anderes vereinbart ist, in dem Zeitpunkte fällig, in dem die Amtshandlung, die den Anlass zur Entstehung der Auslagen gegeben hat, abgeschlossen ist. Die Forderungen sind binnen Monatsfrist, nach Bekanntgabe in der Währung zu tilgen, in der sie entstanden sind. Bei Verzug sind sie mit vier vom hundert vom Tage des Ablaufs dieser Monatsfrist an zu verzinsen.

Artikel 7.

Sind Beiträge an einen Versicherungsträger des einen Teiles entrichtet, obwohl sie an einen Versicherungsträger des anderen Teiles hätten entrichtet werden müssen, so sind sie dem zuständigen Versicherungsträger zu überweisen. Die Beiträge werden so angesehen, als ob sie zur Zeit ihrer Entrichtung an den zuständigen Versicherungsträger entrichtet worden wären. Soweit Beitragsklassen in Frage kommen, sind die überwiesenen Beiträge auf die einzelnen Klassen so zu verteilen, wie es dem Vorteil des Versicherten am besten entspricht.

Artikel 8.

1) Der Erwerb von Zlotybeträgen, die in Ausführung dieses Abkommens aus dem Gebiete der Freien Stadt Danzig nach dem Gebiete der Republik Polen zu überweisen sind, bedarf nicht der Genehmigung der Danziger Uebewachungsstelle für den Zahlungsverkehr mit dem Auslande.

2) Zahlungen, die in Ausführung dieses Abkommens aus dem Gebiete der Republik Polen nach dem Gebiete der Freien Stadt Danzig zu leisten sind, erfolgen gemäss Artikel 8 des in Zoppot am 9. Juni 1936 unterzeichneten Uebereinkommens; sie bedürfen daher keiner besonderer Genehmigung.

Artikel 9.

1) Eingaben der Angehörigen des einen Teiles an die Träger, Behörden und Gerichte der Sozialversicherung des anderen Teiles dürfen nicht deshalb zurückgewiesen werden, weil sie in der Sprache des ersteren Teiles abgefasst sind.

2) Potwierdzenia odbioru rent, świadectwa życia i wszelkie inne poświadczenia urzędowe, potrzebne dla dochodzenia lub pobierania świadczeń ubezpieczenia społecznego jednej Strony, nie mogą być odrzucane z tego powodu, że są sporządzone w języku urzędowym Strony drugiej.

3) Pisma instytucyj, władz i sądów ubezpieczenia społecznego jednej Strony do przynależnych Strony drugiej winny być sporządzane w języku urzędowym pierwszej Strony. Należy dołączyć przekład na język urzędowy Strony drugiej, z wyjątkiem wypadków, gdy chodzi o udzielenie odpowiedzi na podanie sporządzone w języku urzędowym pierwszej Strony.

Artykuł 10.

Przepisy co do zwolnień i ulg w zakresie opłat stemplowych i innych, obowiązujące na obszarze jednej Strony w stosunku do ubezpieczenia społecznego, służą w równej mierze także dla wykonywania ubezpieczenia społecznego Strony drugiej.

Artykuł 11.

Przedsiębiorcy, których przedsiębiorstwa podlegające obowiązkowemu ubezpieczeniu, a prowadzone na obszarze Wolnego Miasta Gdańska, mają siedzibę na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, nie mogą tylko z tego powodu być pociągani do zabezpieczenia należności i do płacenia wyższych składek, niż przedsiębiorcy, których przedsiębiorstwo ma siedzibę na obszarze Wolnego Miasta Gdańska i na odwrót.

Artykuł 12.

Ubezpieczonym, którzy z obszaru jednej Strony przenieśli się na obszar Strony drugiej, której przynależność posiadają, a którzy w czasie od 1 stycznia 1934 r. do wejścia w życie niniejszego Układu mogli byli jeszcze utrzymać ekspektatywę nabytą w ubezpieczeniu inwalidzkim lub w ubezpieczeniu na starość, na wypadek inwalidztwa i śmierci pracowników umysłowych tej pierwszej Strony przez opłacenie składek tytułem dobrowolnego kontynuowania ubezpieczenia, służy prawo dodatkowego opłacenia za czas wstecz składek tych i to również w wypadku, gdy upłynął już przewidziany w ustawodawstwie wewnętrznym termin do opłacenia tych składek. Wniosek o dodatkowe opłacenie składek za czas wstecz winien być przedstawiony w przeciągu roku od wejścia w życie niniejszego Układu właściwej instytucji ubezpieczenia społecznego, która co do tego udziela wnioskodawcy orzeczenia, ustalając termin prekluzyjny dla przekazania tych skła-

2) Rentenquittungen, Lebensbescheinigungen und sonstige amtliche Bescheinigungen, die für die Geltendmachung oder den Bezug der Leistungen der Sozialversicherung des einen Teiles erforderlich sind, dürfen nicht deshalb zurückgewiesen werden, weil sie in der Amtssprache des anderen Teiles abgefasst sind.

3) Die Schreiben der Träger, Behörden und Gerichte der Sozialversicherung des einen Teiles an die Angehörigen des anderen Teiles werden in der Amtssprache des ersteren Teiles abgefasst. Eine Uebersetzung in die Amtssprache des anderen Teiles ist beizufügen, es sei denn, dass es sich um die Beantwortung einer Eingabe in der Amtssprache des ersteren Teiles handelt.

Artikel 10.

Die in dem einen Teile für die Durchführung der eigenen Sozialversicherung geltenden Vorschriften über Befreiungen oder Erleichterungen hinsichtlich der Stempel — oder sonstigen Gebühren kommen in gleicher Weise auch der Durchführung der Sozialversicherung des anderen Teiles zugute.

Artikel 11.

Unternehmer von Betrieben, deren Sitz sich in der Republik Polen befindet, und die in der Freien Stadt Danzig einen versicherungspflichtigen Betrieb unterhalten, dürfen allein aus diesem Grunde zur Sicherheitsleistung und zu höheren Beiträgen nicht herangezogen werden als Unternehmer von Betrieben, deren Sitz sich in der Freien Stadt Danzig befindet und umgekehrt.

Artikel 12.

Den Versicherten, die vom Gebiete des einen Teiles in das Gebiet des anderen Teiles verzogen sind, dessen Staatsangehörigkeit sie besitzen, und die in der Zeit vom 1. Januar 1934 bis zum Inkrafttreten dieses Abkommens die in der Invalidenversicherung oder Alters-Invaliden- und Hinterbliebenenversicherung der Angestellten dieses ersten Teiles erworbenen Anwartschaft durch Entrichtung von Beiträgen der freiwilligen Weiterversicherung noch hätten aufrechterhalten können, steht das Recht zu, auch dann, wenn eine innerstaatlich vorgesehene Frist für die Entrichtung solcher Beiträge abgelaufen ist, diese Beiträge nachzu-entrichten. Der Antrag auf Nachentrichtung dieser Beiträge ist innerhalb eines Jahres nach dem Inkrafttreten dieses Abkommens bei dem zuständigen Versicherungsträger zu stellen, der dem Antragsteller darüber einen Bescheid erteilt mit Festsetzung einer Ausschlussfrist für die Ueberweisung dieser Beiträge; diese Aus-

dek; termin prekluzyjny ten musi wynosić co najmniej jeden miesiąc.

Artykuł 13.

1) Przepisy co do wykonania niniejszego Układu wydane będą samoistnie przez każdą z obydwóch Stron, o ile okażą się potrzebne w jej zakresie działania, a to przez zwierzchnią władzę administracyjną lub przez wyznaczoną przez nią inną władzę.

2) Przepisy wydane w myśl ust. 1 powinny być podane do wiadomości zwierzchniej władzy administracyjnej drugiej Strony.

3) Zwierzchnie władze administracyjne będą komunikowały sobie wzajemnie zmiany dokonane ewentualnie w ich ustawodawstwie.

4) Zwierzchnie władze administracyjne obydwóch Stron porozumiewać się będą co do odbywania konferencji celem wyjaśnienia kwestii związanych ze stosowaniem i wykładnią niniejszego Układu.

Artykuł 14.

Zwierzchnie władze administracyjne obydwóch Stron porozumiewają się co do tego:

- a) w jaki sposób, możliwie najprostszy i najtańszy, mają być dokonywane z obszaru jednej Strony na obszar drugiej Strony doręczenia i wypłaty z tytułu wykonywania ubezpieczenia społecznego,
- b) w jaki sposób mają być ściągane zaległości składkowe lub inne wynikające ze stosunku ubezpieczeniowego pretenzje instytucji ubezpieczeniowych lub ubezpieczonych jednej Strony wobec dłużników na obszarze Strony drugiej.

Artykuł 15.

Zwierzchnią władzą administracyjną w rozumieniu niniejszego Układu jest ze strony polskiej Minister Opieki Społecznej, ze strony gdańskiej — Senat.

Artykuł 16.

1) Przy wykonywaniu niniejszego Układu instytucje, władze i sądy ubezpieczenia społecznego obu Stron komunikują się z sobą bezpośrednio, inne zaś władze administracyjne za ich pośrednictwem.

2) Instytucje, władze i sądy ubezpieczenia społecznego sporządzają pisma w swym języku urzędowym.

Artykuł 17.

Przy stosowaniu § 586 nr 1 i § 614 Ordynacji Ubezpieczeniowej Rzeszy uważa się w stosunku do polskiego sezonowego robotnika rol-

schlussfrist muss mindestens einen Monat betragen.

Artikel 13.

1) Die Bestimmungen zur Ausführung dieses Abkommens werden von jedem der beiden Teile, soweit sie für seinen Bereich erforderlich sind, selbständig getroffen und zwar durch die oberste Verwaltungsbehörde oder die von ihr zu bestimmende Behörde.

2) Die hiernach getroffenen Bestimmungen sollen der obersten Verwaltungsbehörde des anderen Teiles mitgeteilt werden.

3) Die obersten Verwaltungsbehörden teilen sich untereinander die durchgeführten etwaigen Aenderungen ihrer Gesetzgebung mit.

4) Die obersten Verwaltungsbehörden beider Teile werden sich über die Abhaltung von Konferenzen zwecks Klärung der Fragen, die mit der Anwendung oder Auslegung dieses Abkommens verbunden sind, verständigen.

Artikel 14.

Die obersten Verwaltungsbehörden beider Teile werden sich darüber verständigen:

- a) in welcher Weise Zustellungen und Zahlungen zur Durchführung der Sozialversicherung aus dem Gebiete des einen Teiles in das des anderen möglichst einfach und mit möglichst geringen Kosten bewirkt werden,
- b) in welcher Weise Beitragsrückstände oder andere aus einem Versicherungsverhältnis entstandene Forderungen der Versicherungsträger oder der Versicherten des einen Teiles gegen Schuldner in dem anderen Teile beigetrieben werden.

Artikel 15.

Oberste Verwaltungsbehörde im Sinne dieses Abkommens ist auf polnischer Seite der Minister für Soziale Fürsorge, auf danziger Seite der Senat.

Artikel 16.

1) Bei Durchführung dieses Abkommens verkehren die Träger, Behörden und Gerichte der Sozialversicherung beider Teile miteinander unmittelbar und durch deren Vermittlung die übrigen Verwaltungsbehörden.

2) Die Träger, Behörden und Gerichte der Sozialversicherung fassen ihre Schreiben in ihrer Amtssprache ab.

Artikel 17.

Bei der Anwendung des § 586 Nr. 1 und des § 614 der Reichsversicherungsordnung gilt für einen polnischen landwirtschaftlichen Wander-

nego, zatrudnionego tylko przez pewien określony czas na obszarze Wolnego Miasta Gdańska, pozostawanie na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej we wspólnym gospodarstwie domowym z rodziną za nieprzerwane, dopóki robotnik ten przebywa zgodnie z przepisami gdańskimi na obszarze Wolnego Miasta Gdańska. To samo obowiązuje przy stosowaniu odpowiednich przepisów polskich w stosunku do gdańskiego sezonowego robotnika rolnego, zatrudnionego tylko przez pewien określony czas na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Artykuł 18.

1) O ile niniejszy Układ uchyla w stosunku do przynależnych Strony drugiej spoczywanie świadczeń rentowych, to świadczenia powyższe będą udzielane ze skutkiem od dnia 1 stycznia 1935 r.

2) Ustęp 1 stosuje się również w razie gdy ustalenie zgłoszonego we właściwej instytucji ubezpieczeniowej uprawnionego roszczenia nie zostało przez tę instytucję dokonane tylko z tego powodu, że renta byłaby spoczywała, albo też gdy po wejściu w życie Układu ustalono rentę z ważnością za czas wstecz.

3) Postanowienia tego Układu mają zastosowanie również do wypadków ubezpieczeniowych, które zaszły przed wejściem w życie Układu.

4) Pozostali członkowie rodziny po ubezpieczonym, który posiadał przynależność jednej z obydwóch Stron, a którym do chwili wejścia w życie niniejszego Układu nie przysługiwało uprawnienie do świadczeń z ubezpieczenia od wypadków Strony drugiej z tego powodu, że w chwili wypadku nie przebywali zazwyczaj na obszarze danej Strony, otrzymają należne im według niniejszego Układu świadczenia, jeżeli zgłoszą wniosek o te świadczenia we właściwej instytucji ubezpieczeniowej w przeciągu jednego roku po wejściu w życie niniejszego Układu; nie udziela się jednak tych świadczeń za czas przed 1 stycznia 1935 r.

5) Po upływie terminu prekluzyjnego przewidzianego dla zgłaszania roszczeń o odszkodowanie z tytułu wypadku uprawniony, przynależny drugiej Strony, może jeszcze w przeciągu roku od wejścia w życie niniejszego Układu zgłosić roszczenie we właściwej instytucji ubezpieczeniowej, jeżeli wypadek nastąpił po 31 grudnia 1934 r. i uprawniony ma miejsce zamieszkania na obszarze drugiej Strony.

Artykuł 19.

1) Każda z obu Stron może wypowiedzieć Układ z terminem sześciomiesięcznym na koniec roku kalendarzowego.

2) W razie wypowiedzenia Układu postanowienia jego obowiązują mimo to w dalszym ciągu w stosunku do roszczeń z tytułu wypad-

arbeiter, der nur eine bestimmte Zeit im Gebiete der Freien Stadt Danzig beschäftigt wird, die häusliche Gemeinschaft, in der er mit seinen Angehörigen im Gebiete der Republik Polen lebt, als nicht unterbrochen, so lange sich der Arbeiter im Einklang mit den Danziger Vorschriften im Gebiete der Freien Stadt Danzig aufhält. Das Gleiche gilt bei Anwendung der entsprechenden polnischen Vorschriften für einen Danziger landwirtschaftlichen Wanderarbeiter, der nur eine bestimmte Zeit im Gebiete der Republik Polen beschäftigt wird.

Artikel 18.

1) Soweit durch dieses Abkommen das Ruhen von Rentenleistungen für die Angehörigen des anderen Teiles ausgeschlossen wird, werden die Leistungen mit Wirkung vom 1 Januar 1935 gewährt.

2) Abs. 1 gilt auch dann, wenn die Feststellung eines bei dem zuständigen Versicherungsträger beantragten berechtigten Anspruches nur deshalb durch diesen Versicherungsträger nicht erfolgt ist, weil die Rente geruht hätte, oder wenn die Rente nach dem Inkrafttreten des Abkommens mit rückwirkender Kraft festgestellt worden ist.

3) Die Bestimmungen des Abkommens gelten auch für Versicherungsfälle, die vor dem Inkrafttreten des Abkommens eingetreten sind.

4) Die Hinterbliebenen eines Versicherten, der einem der beiden Teile angehört hat, welche bis zum Inkrafttreten dieses Abkommens keinen Anspruch auf Leistungen aus der Unfallversicherung des anderen Teiles hatten, weil sie sich zur Zeit des Unfalls nicht gewöhnlich im Inland aufhielten, erhalten die Leistungen der Unfallversicherung, wenn sie dies innerhalb eines Jahres nach dem Inkrafttreten dieses Abkommens bei dem zuständigen Versicherungsträger beantragen; für die Zeit vor dem 1. Januar 1935 werden jedoch keine Leistungen gewährt.

5) Nach Ablauf einer für die Erhebung eines Anspruches auf Unfallentschädigung bestehenden Ausschlussfrist kann der berechtigte Angehörige des anderen Teiles den Anspruch noch innerhalb eines Jahres nach dem Inkrafttreten dieses Abkommens bei dem zuständigen Versicherungsträger geltend machen, wenn der Unfall nach dem 31. Dezember 1934 eingetreten ist und der Berechtigte seinen Wohnsitz im Gebiete des anderen Teiles hat.

Artikel 19.

1) Jeder der beiden Teile kann das Abkommen mit sechsmonatiger Frist für den Schluss eines Kalenderjahres kündigen.

2) Im Falle der Kündigung gelten die Bestimmungen des Abkommens für die Ansprüche aus Versicherungsfällen, die sich vor seinem

ków ubezpieczeniowych, zaszytych przed jego wygaśnięciem. Jednakże renty z tytułu wypadków ubezpieczeniowych, zaszytych przed wejściem w życie niniejszego Układu będzie się płaciło tylko przez okres dwóch lat po wygaśnięciu Układu, o ile z innych tytułów prawnych nie wynikają dalej idące prawa.

Artykuł 20.

Postanowienia niniejszego Układu stosują się również do ubezpieczenia pracowników kolejowych, które zostało uregulowane umową pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Wolnym Miastem Gdańskim w przedmiocie ubezpieczenia społecznego robotników i pracowników zajętych w służbie Polskich Kolei Państwowych na obszarze Wolnego Miasta Gdańska z dnia 13 stycznia 1927 r. Układ niniejszy nie narusza powyższej umowy.

Artykuł 21.

Obydwie Strony zawierające Układ przestrzegają sobie swój punkt widzenia prawny.

Artykuł 22.

Niniejszy Układ wchodzi w życie z pierwszym dniem miesiąca następującego po wymianie not pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej, a Senatem Wolnego Miasta Gdańska, w których stwierdzone zostanie, że niniejszy Układ został zatwierdzony przez Rzeczpospolitą Polską i przez Wolne Miasto Gdańsk.

Artykuł 23.

Powyższy Układ sporządzony jest w dwóch oryginałach, każdy w języku polskim i niemieckim, przy czym obydwie teksty są jednakowo miarodajne.

Warszawa, dnia 29 kwietnia 1937 r.

Za Rząd Rzeczypospolitej Polskiej

Zbigniew Skokowski

Dr Stanisław Fischlowitz

Za Senat Wolnego Miasta Gdańska

Eduard Grentzenberg

PROTOKÓŁ KONCOWY.

Przy podpisaniu Układu o ubezpieczeniu społecznym, zawartego w dniu dzisiejszym pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Wolnym Miastem Gdańskim, ustalono, że układające się Strony zgodne są w sprawach następujących:

1) Do art. 2 ust. 2a) i b).

Obydwie układające się Strony zgodne są co do tego, że osoby wymienione w art. 2 ust.

Ausserkrafttreten ereignet haben, trotz der Kündigung weiter. Jedoch werden die Renten aus Versicherungsfällen, die sich vor dem Inkrafttreten dieses Abkommens ereignet haben, nur auf die Dauer von zwei Jahren seit dem Ausserkrafttreten dieses Abkommens gezahlt, wenn sich nicht aus anderen Rechtstiteln weitere Rechte ergeben.

Artikel 20.

Die Bestimmungen dieses Abkommens finden auch auf die Versicherung der Eisenbahnbefugten Anwendung, die durch das Abkommen zwischen der Republik Polen und der Freien Stadt Danzig bezüglich der Sozialversicherung der im polnischen Staatseisenbahndienste auf dem Gebiete der Freien Stadt Danzig beschäftigten Arbeiter und Angestellten vom 13. Januar 1927 geregelt ist. Dieses Abkommen wird durch das gegenwärtige Abkommen nicht berührt.

Artikel 21.

Beide Vertragsteile behalten sich ihren Rechtsstandpunkt vor.

Artikel 22.

Dieses Abkommen tritt mit dem 1 Tage des Monats in Kraft, der auf den Austausch von Noten zwischen der Regierung der Republik Polen und dem Senat der Freien Stadt Danzig folgt, in welchen festgestellt wird, dass das vorliegende Abkommen von der Republik Polen und der Freien Stadt Danzig genehmigt worden ist.

Artikel 23.

Das vorstehende Abkommen ist in zwei Originalstücken je in polnischer und deutscher Sprache ausgefertigt, wobei beide Texte gleichwertig massgebend sind.

Warschau, den 29 April 1937.

Für die Regierung der Republik Polen

Zbigniew Skokowski

Dr Stanisław Fischlowitz

Für den Senat der Freien Stadt Danzig

Eduard Grentzenberg

SCHLUSSPROTOKOLL.

Bei Unterzeichnung des heute zwischen der Republik Polen und der Freien Stadt Danzig abgeschlossenen Abkommens über Sozialversicherung wurde festgestellt, dass zwischen den vertragschliessenden Teilen Einverständnis über Folgendes besteht:

1) Zu Art. 2 Abs. 2a) und b).

Die beiden vertragschliessenden Teile sind darüber einig, dass die im Art. 2, Abs. 2a) und b)

a) i b). nie mają również podlegać obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek choroby Strony, na której obszarze są zatrudnione.

2) Do art. 2 ust. 2c).

Obydwie układające się Strony zgodne są co do tego, że gdańskie ubezpieczenie na wypadek choroby należy stosować do pracowników wymienionych tam władz i urzędów.

3) Do art. 6—10 i 13—16.

Obydwie układające się Strony zgodne są co do tego, że artykuły 6—10 i 13—16 należy stosować również do ubezpieczenia na wypadek choroby.

Niniejszy protokół końcowy winien być zatwierdzony równocześnie z ustalonym w dniu dzisiejszym Układem pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Wolnym Miastem Gdańskiem. Wchodzi on w życie równocześnie z tym Układem.

Warszawa, dnia 29 kwietnia 1937 r.

Za Rząd Rzeczypospolitej Polskiej

Zbigniew Skokowski
Dr Stanisław Fischlowitz

Za Senat Wolnego Miasta Gdańska

Eduard Grentzenberg

erwähnten Personen auch der Krankenversicherungspflicht des Teiles, in dessen Gebiet sie beschäftigt sind, nicht unterliegen sollen.

2) Zu Art. 2 Abs 2c).

Die beiden vertragschliessenden Teile sind darüber einig, dass den Bediensteten der dort aufgeführten Behörden und Aemter gegenüber die Danziger Krankenversicherung anzuwenden ist.

3) Zu Art. 5—10 und 13—16.

Die beiden vertragschliessenden Teile sind darüber einig, dass die Artikel 6—10 und 13—16 auch gegenüber der Krankenversicherung anzuwenden sind.

Dieses Schlussprotokoll soll zugleich mit dem heute festgelegten Abkommen zwischen der Republik Polen und der Freien Stadt Danzig genehmigt werden. Es tritt gleichzeitig mit dem Abkommen in Kraft.

Warschau, den 29 April 1937.

Für die Regierung der Republik Polen

Zbigniew Skokowski
Dr Stanisław Fischlowitz

Für den Senat der Freien Stadt Danzig

Eduard Grentzenberg